

TEATR
MIEJSKI
GDYNIA

Równo 70 lat temu, w czerwcu 1926 roku powstał w Gdyni pierwszy zawodowy Teatr. Był to Teatr Letni założony przez aktora i reżysera Józefa Krokowskiego i jego przyjaciół, którzy osiedli w Gdyni.

Teatr Miejski w Gdyni, nawiązując do siedemdziesięcioletniej tradycji, otwiera, w jednym z najpiękniejszych miejsc Wybrzeża, w Orłowie, Scenę Letnią premierą „Awantury w Chioggi” Carlo Goldoniego w reżyserii Waldemara Śmigasiewicza.

Carlo Goldoni
**AWANTURA
W CHIOGGI**

Le baruffe chiozzotte

PRZEKŁAD: Jerzy Jędrzejewicz

REŻYSERIA:

Waldemar Śmigasiewicz

SCENOGRAFIA:

Maciej Preyer

OPRACOWANIE MUZYCZNE WG
XVIII-TO WIECZNYCH PIEŚNI OKRĘGU WENECKIEGO:

Aldona Krasucka

ASYSTENT REŻYSERA:

Marta Białkowska

ASYSTENT SCENOGRAFI:

Robert Sochacki

**PREMIERA NA SCENIE LETNIEJ
TEATRU MIEJSKIEGO W GDYNI
12 LIPCA 1996 ROKU**

Carlo Goldoni (1707 - 1793)

Znajomość z teatrem zawarł we wczesnej młodości. W domu jego dziadka odbywały się przedstawienia oper i komedii, ojciec, ku wielkiej radości czteroletniego Carla, w gronie przyjaciół zabawiał się teatrzykiem kukielkowym. Nic więc dziwnego, że Carlo mając osiem lat napisał pierwszą komedię, a w pięć lat później po raz pierwszy wystąpił w teatrze dziecięcym. Życie miał pełne nieoczekiwanych wydarzeń, barwne jak jego komedie. Z dominikańskiego kolegium w Rimini ucieka z wędrowną trupą aktorską; ze studiów prawniczych w Pawii wypędzają go za śmiałą satyrę; pomaga ojcu stawiać bańki i puszczać krew pacjentom; omal nie przywdziewa zakonnego habitu; ucieka przed zobowiązaniami małżeńskimi; nudę żywota urzędnika sądowego okrasza sobie na pół służbowymi kawalkadami w towarzystwie dam; przywdziewa tożę adwokata; jest konsulem genueńskim w Wenecji. Wśród tych poszukiwań własnej drogi życiowej coraz bardziej lgnie do teatru. W latach 1734 - 1748 napisał z górą 30 utworów scenicznych, wśród których obok komedii znajdujemy dramaty muzyczny i tragikomedie wierszem. Po dorywczej współpracy z teatrem *San Samuele*, w latach 1748 - 1762 Goldoni na stałe wiąże się z dwoma teatrami, najpierw z teatrem *Sant'Angelo* Medebacha, potem z teatrem *San Luca* braci Vendramin, nieustannie zasilając je nowymi sztukami, pisanymi w zawrotnym nieraz tempie (w 1750 roku napisał ich szesnaście!).

Do najwybitniejszych, granych na wszystkich scenach świata, utworów w bogatym dorobku pisarskim Goldoniego należą:

Sluga dwóch panów (1745), *Sprytna wdówka* (1748), *Kawiarenka* (1750),
Mirandolina (1753), *Gbury* (1760), *Awantura w Chioggi* (1762), *Wachlarz* (1765).

Znużony i zniechęcony nieustannymi atakami przeciwników, Carla Gozzi'ego i Pietra Chiari'ego w 1762 roku Goldoni wyjechał do Paryża. Jego *Dobroczynny rządca* wszedł na scenę Komedii Francuskiej (1771). W latach 1784 - 1787 pisał swe interesujące Pamiętniki. Z chwilą wybuchu Rewolucji Francuskiej stracił jedyne źródło utrzymania, pensję dworską, którą otrzymywał jako były nauczyciel królewskich córek. Żył wraz z żoną w straszliwej nędzy. Na wniosek Józefa Marii Chenier, brata poety Andrzeja, francuski Konwent Narodowy przywrócił Goldoniemu pensję, nie wiedząc, że poprzedniego dnia ten, co śmiechem torował drogę rewolucji, zakończył życie.

Komedie Goldoniego dotarły do Polski w czasach saskich, były u nas grane w językach włoskim, francuskim, niemieckim i polskim i wywarły wielki wpływ na polski teatr Oświecenia, w szczególności na twórczość Bohomolca, Zabłockiego i Bogusławskiego. Polska prapremiera *Awantury w Chioggi* odbyła się 11.04.1953 roku w Teatrze Młodego Widza w Krakowie. Spektakl reżyserował Jerzy Ronard Bujański, scenografię projektowała Jolanta Boni-Marczyńska.

Vincent Van Gogh, *Lodzie na brzegu*, 1888

- „Byłem w młodości w Chioggi w charakterze koadiutora. Miałem do czynienia z tym licznym i zgiekłym ludkiem rybaków, majtków i kobiecinek, których jedynym miejscem spotkań towarzyskich jest ulica. Poznałem ich obyczaje, szczególnie język, ich wesołość i złośliwość” - pisał Goldoni w swych *Pamiętnikach*.

Chioggia to duży port rybacki położony na stałym lądzie, w odległości ok. 26 km na południe od Wenecji. W wieku XVIII miasto razem z przedmieściami liczyło przeszło 40000 mieszkańców, w przeważnej części rybaków i ludzi związanych z morzem.

„Mężczyźni przez dziesięć miesięcy w roku przebywają na morzu, a my [kobiety] siedzimy tutaj nad tymi przeklętymi klockami i umieramy z nudów.

Lucietta - W Chioggi jest tyle panien do wzięcia, ile dusza zapagnie!

Pasqua: - Jeszcze by też! Na czterdzieści tysięcy mieszkańców, jak myślę, wypada najmniej ze trzydzieści tysięcy kobiet.

Lucietta - Z których wiele chciałoby wyjść za mąż”.

AWANTURA W CHIOGGI jest komedią ludową, gminną. Jej bohaterem są mieszkańcy Chioggi; rybacy, ich żony, siostry, narzeczone. Wszyscy żyją z morzem, znają się na wiatrach, na żeglarskim. Motorem akcji są zaś nieporozumienia między zakochanymi. Pod nieobecność narzeczonego, rybaka Titta Nane, Lucietta przyjmuje od młodego przewoźnika Toffola zwanego Gamajdą, kawałek pieczonej dyni. Irytuje to Chekkę, do której Toffolo się zalecał, podobnie zresztą, jak do jej siostry Orsetty, zaręczonej z Bepem, bratem Lucietty. Po powrocie rybaków z połowu dziewczęta obmawiają Toffola. Titta Nane i Beppe chcą wygarbować mu skórę, sypią się wyzwicka, idą w ruch kije i kamienie, do bójki włączają się krewni i przyjaciele, błyska nóż, ktoś grozi pistoletem. Przez kawałek dyni omal nie doszło do rozlewu krwi. Sprawa trafia do sądu... po to, by wszystko skończyło się dobrze a na ślubnym kobiercu stanęły aż trzy młode pary.

Goldoni napisał AWANTURĘ... „z natury” i uczynił to z całą sympatią, jaką żywił dla ludu rybackiego. Goethe, który w 1786 w czasie podróży do Włoch oglądał w Wenecji tę sztukę, zanotował w dzienniku podróży, że utwór taki mógł napisać tylko ktoś „naprawdę żyły ze swoim pogodnym ludem”. Zabawny jest więc fakt, że mieszkańcy Chioggi bardzo się obrazili na autora, a pewien miejscowy ksiądz wystąpił nawet publicznie z pretensją, pomawiając Goldoniego o złośliwość i chęć zniesławienia ludności miasta. Jeszcze w końcu zeszłego stulecia prasa nazywała Goldoniego niewdzięcznikiem i oszczercą, gdyż oczernił rzekomo mieszkańców miasta, które niegdyś tak gościnnie go przyjęło.

Carlo Goldoni

AWANTURA W CHIOGGI

OBSADA:

PADRON TONI (Antonio) właściciel tartany rybackiej **Dariusz Siastacz** (gościnnie)
DONNA PASQUA żona padrona Toni **Małgorzata Talarczyk**
LUCIETTA siostra padrona Toni **Beata Buczek-Żarnecka**
TITTA-NANE (Giambattista) rybak **Mariusz Żarnecki**
BEPPE (Giuseppe) rybak, brat padrona Toni **Maciej Sykała**
PADRON FORTUNATO rybak **Andrzej Richter**
DONNA LIBERA żona padrona Fortunato **Teresa Lipowska**
ORSETTA (Orsolina) siostra donny Libery **Urszula Kowalska**
CHECCA (Francesca) siostra donny Libery **Dorota Lulka** (gościnnie)
PADRON VICENZO rybak **Sławomir Lewandowski**
TOFFOLO (Cristoforo) przewoźnik **Bogdan Smagacki**
ISIDORO koadiutor **Stefan Iżyłowski**
ŁAPOWY **Grzegorz Jurkiewicz**

Inspicjent: Grzegorz Jurkiewicz

Sufler: Hanna Miśkiewicz

Pablo Picasso, *Trzy kobiety u studni*, 1921

Bezpośrednie kontakty z teatrem zrodziły w Goldonim myśl reformy teatralnej - postanawia tworzyć dla aktora bez maski.

- „Maska - pisał w swych *Pamiętnikach* - musi zawsze przynieść szkodę działaniu aktora, tak w oddaniu smutku jak i radości. Czy będzie on zakochany, gniewny czy śmieszny, zawsze ukazuje tę samą skórę. Może do woli gestykulować i zmieniać głos, ale nigdy nie da poznać rozmaitych namiętności miotających jego duszą poprzez rysy twarzy, będące wykładnikiem uczuć. Maski u Greków i Rzymian były czymś w rodzaju wzmacniacza głosu. Pomyślane były po to, aby postacie mogły być słyszane w obszernej przestrzeni amfiteatru. Namiętność i uczucia nie osiągały w tych czasach tego stopnia subtelności, jakiego wymaga się obecnie. Dziś życzymy sobie, aby aktor miał duszę, a dusza pod maską jest ja ogień pod popiołem. Oto dlaczego stworzyłem projekt zreformowania masek w teatrze włoskim i zastąpienia farsy przez komedię”.

W ślad za Moliere w różnorodności charakterów ludzkich odkrył Goldoni ożywcze źródło komedii. Twórczość jego była reakcją na schyłek komedii dell'arte, posługującej się scenariuszem, na kanwie którego aktorzy improwizowali tekst. Niegdyś postępowe jej ostrze w ciągu dwóch wieków stępiało. Pozostały: ograniczona galeria typów, masek, wiecznie te same dowcipy, groteskowe sytuacje. Goldoni nawiązując do wzorów i zasad komedii dell'arte z czasów jej rozkwitu w XVI wieku, przywrócił komedii włoskiej charakter realistyczny i uzbroił ją w aktualną satyrę.

James Ensor, *Intryga*, 1890

POLSKIE LINIE OCEANICZNE I SPÓŁKI „GRUPY PLO”
Kilkudziesięcioletnia tradycja i nowoczesność

Rok założenia 1951.

**PORT
GDYNIA**

Rok założenia 1922.

STOCZNIA

Rok założenia 1922.

Rok założenia 1926.

**CENTROSTAL
BYDGOSZCZSA**

**MAKOWSKI
»ŁAD«
WARSZAWA**

GOBELINY - KILIMY
UNIKATOWE TKANINY
NA
ZABYTKOWYCH
KROSNACH
TKACKICH

WARSZAWA UL. MIŃSKA 70, TEL.: 10 34 31, 774 00 69

Café
PRIMA

ONA®

Firma prywatna J. Katarzyna Rembeza

HOTEL GRAND, ul. Powstańców Warszawy 12/14, 81-718 Sopot
tel. (+48 58) 51 00 41/361
HOTEL GDYNIA, ul. Armii Krajowej 22, 81-372 Gdynia
tel. (+48 58) 20 66 61/1327
Salony fryzjerskie - otwarte 7 dni w tygodniu.

Dyrektor Naczelny i Artystyczny:
Julia Wernio
Dyrektor Ekonomiczno-Administracyjny:
Elżbieta Miszker
Główny Księgowy:
Zofia Botulińska
Koordynator Pracy Artystycznej:
Marta Białkowska
Kierownik Biura Obsługi Widzów i Reklamy:
Marzena Szymik
Szef Działu Marketingu:
Barbara Burezyk
Specjalista d/s wydawnictw:
Witold Preyss
Aranżacje plastyczne:
Robert Sochacki
Kierownik techniczny:
Marek Perkowski
Kierownicy pracowni:
kierownik sceny: **Witold Wiśniewski**
akustycznej: **Wiesław Miecznikowski**
oświetleniowej: **Marek Perkowski**
perukarsko-fryzjerskiej: **Jadwiga Pikiewicz**
rekwizytor: **Ilona Zielińska**
krawieckiej: **Andrzej Witkowski**
garderoby: **Halina Kurecka**,
Elżbieta Górecka
malarskiej: **Lech Wedle**
stolarskiej: **Henryk Szramka**
transport i zaopatrzenie:
Stanisław Wejman

Biuro Obsługi Widzów i Reklamy

tel. 21-02-26 i 20-88-01 wew. 104
czynne od poniedziałku do piątku
od 8.00 do 16.00
udziela informacji o repertuarze
i terminach przedstawień, organizuje przed-
południowe spektakle dla dzieci
i młodzieży, przyjmuje zamówienia na bilety
zbiorowe, rezerwuje bilety indywidualne.

Kasa teatru

(Jadwiga Werner, Wanda Kukulska)
tel. 20-88-01 wew. 112
czynna od wtorku do piątku
w godz. 10.00 - 20.00
w soboty od 11.00 do 20.00
w niedziele od 11.00 do 13.00
i od 16.00 do 20.00

Teatr Miejski w Gdyni
Sezon Artystyczny 1996/97

W REPERTUARZE:

Carlo Goldoni
AWANTURA W CHIOGGI
reż. Waldemar Śmigasiewicz

Stanisław I. Witkiewicz
SONATA BELZEBUBA
reż. Julia Wernio

Bogusław Schaeffer
KWARTET DLA CZTERECH AKTORÓW
reż. Krzysztof Bauman

Carlo Gozzi
MIŁOŚĆ DO TRZECH POMARAŃCZY
reż. Tomasz Kowalski

Witold Gombrowicz
FERDYDURKE
reż. Waldemar Śmigasiewicz

Tadeusz Różewicz
KARTOTEKA
reż. Jarosław Kilian

Adam Mickiewicz
PAN TADEUSZ
reż. Adam Hanuszkiewicz

Wieczór Kabaretowy
NIE PRZERYWAJCIE ZABAWY
reż. Marek Pacuła

Dla najmłodszych:
BAWIMY SIĘ W TEATR
- w każdą niedzielę

Dla miłośników jazzu:
SAX CLUB
- w każdy piątek

Dla kinomanów:
DKF
- w każdy poniedziałek

W REALIZACJI:

NA KRAWĘDZI ŻYCIA Gao Xingjian
reż. Edward Woźtaszek

BALLADYNA Juliusz Słowacki
reż. Robert Czechowski

SEN NOCY LETNIEJ William Shakespeare
reż. Julia Wernio

PANESZKA - Herody Kaszubskie
reż. Jarosław Ostaszewicz

FIOLETOWA KROWA II
czyli problemy z kabaretem francuskim
Nowy Wieczór Kabaretowy
reż. Marek Pacuła

Zespół Teatru Miejskiego
pragnie złożyć serdeczne podziękowania Tym, którzy o nas nie zapominają

URZĄD MIASTA GDYNI

Pan Dyrektor Maciej Dajnowicz
STUDIO SPARTAN
Gdynia

Pan Dariusz Kleczyk
Drukarnia INFODRUK
Gdynia

Pan Prezes Roman Wójcik
Drukarnia SWORD
Gdańsk

Pan Adam Krajewski
ARTYSTA FOTOGRAFIK
Gdynia

Pan Dyrektor Antoni Kamiński
PREBUD
Gdynia

Pan Prezes Wojciech Kodłubański
POMORSKA IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA
Gdańsk

Pani Prezes Alicja Kudelska
BALTSERVICE
Gdynia

Pan Prezes Andrzej Soldan
BBF
Gdynia

Redakcja programu: Marzena Szymik
Projekt okładki: Elżbieta Wernio
Opracowanie graficzne: Robert Sochacki
Skład programu i naświetlanie: Studio Spartan
Druk: Drukarnia Gdyniska Warmex

W programie wykorzystano:

Carlo Goldoni, Komedia, Warszawa 1957, Krzysztof Zaboklicki, Carlo Goldoni, Warszawa 1984.

Teatr Miejski w Gdyni ul. Bema 26

Ze zbiorów

Działu Dokumentacji

ZGZASP

PATRONAT RADIOWY
KRAJOWA STACJA RADIOWA

